

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1.70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з висилкою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з висилкою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокое число по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслановкх псалмів М. Шашкевича

Входить у Львові що дня крім неділя руских свят о 5½ год. по полудні.
Редакция, адміністрация експедиция «Руслана» при ул. Оссолинских ч. 11. партер (фронт від ул. Тихой). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в насажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише напередне застережене. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по шні 20 с. від стрічки, а в «Надіславім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Чи є у нас російсько-православна пропаганда?

(Δ) При всяких нагодах виказували ми на основі певних прояв і подій, що у нас, в Галичині, веде ся систематична пропаганда за російским православем словом, письмом і ділом. На се вказала недавно також «Нива» у відомій добре статі, котра викликала «пропамятне письмо» на передодні Трех Святителів в московській мові написане, вручене Г. Е. Митрополитови і напечатане рівночасно з підписами 25 московфільських священників в «Галичанині». До тих численних доказів, що у нас з московфільського табору веде ся систематична пропаганда за російским православем, додала і та московфільська двайцятьп'ятка в пропамятнім письмі запевненя, що православна пропаганда у нас єсть.

Отсе приневолило наш Проєсв. Епископат, видати недавно архієрейске посланіє, з осторогою вірних і духовенства перед розповсюджуванем календара (шкода, що не названо поіменно сеї книжки), бо якже будуть знати, якої книжки вистерегати ся?) з відомою статьею Ос. А. Маркова, в котрій він зневажав память Св. Йосафата і взагалі католицьку Церкву, з осторогою перед розповсюджуванем в широкіх верствах народу, що «наша віра» — то прямо таки православна, що «наша Церква» і державна церква в Росії, се все одно, що між нами рускими католиками, а російскими схизматиками нема ніякої різниці.

«Прикарпатская Русь» подала «Архієрейске посланіє» перекладом на свій язык а крім того, застерігаючи собі на пізнійше висловити про него свій суд, виступила поки що в ч. 176. з деякими замітками, котрих не можемо обминути мовчки. Очевидно в очах «Прик. Руси» являє ся архієрейске посланіє чистою напастию на зов-

сім невинних і не причастних в нічим москвичів посеред руского духовенства і ся часопись по стілько незбитих, живих і наглядних доказах сьміє говорити от що:

«Каждому извѣстно, что такой пропаганды у насъ не имѣется, никто о ней не слышалъ, нигдѣ не слѣдно ни малѣйшаго признака ея. Нельзя же допустить, что іерархи нашей церкви задались цѣлью воевать съ несуществующимъ призракомъ какой то пропаганды, о которой совершенно никто ничего не знаетъ. Если в Америкѣ переходятъ наши переселенцы въ православіе, такъ этому не виновато наше духовенство в Галичинѣ, а виноваты мѣстныя американскія отношенія.»

«Прик. Русь» вважає все те лише безосновною «клеветою» і вказує на часописи а іменно на «Галичанина», котрий свого часу згадав був про марієвизм, яким на зборах «Народного Совѣта» відгороджував ся один з «істинно-русских».

«Опять началось съ клеветническихъ газетныхъ атакъ. Не имѣя ни малѣйшаго предлога, на основаніи котораго можно бы придратись, выдумала до послѣднихъ предѣловъ падшая — въ настоящемъ случаѣ таки «своя» — печать пропаганду марієвизма, которая никому даже не снилась, и на такой почвѣ велись изслѣдованія, сьпались угрозы, превлекалось русское духовенство къ отвѣтственности итд.»

Відтак дістало ся «Ниві» і «Русланови», котрих статі «Прик. Русь» звязує з архієр. посланієм.

Не будемо тут повторяти на ново того, що ми стілько разів писали про змаганя до російского православія наших москвичів, не будемо знов перечислювати сих доказів, котрі всім, що глядять живими очима і знають, що округ нас діє ся, все те добре звісне. Але наведемо тут новий доказ, якого достарчила таки сама «Прикарп Русь». а властиво єї прихвостень «Голосъ народа» — «политично-просвѣтительная газета для руского народа» в ч. 17. з д. 6.

(23.) цвітня с. р. в передовиці «Святая Русь» (тут очевидно автор розуміє Росію). Ми наводимо частину із сеї передовиці дословно, бо се історичний документ, яким вмовляє ся в широкі верстви народні російске православя.

Ось що пише «Голосъ народа»:

«Наши старожилы добре собѣ пригадуютъ и памятаютъ лѣта 1848/9, якъ русскіи солдаты прійшли тутъ до насъ изъ державной Руси спасти Австрію передъ еи ворогобниками. Поспытайте ихъ, чимъ они розличаются отъ насъ? Ничимъ братчику, хіба тымъ однимъ, що у нихъ твердшая вѣра и они побожнѣйшіи. Коли лишь учуютъ бувало голосъ звона, всѣ встаютъ, крестятся, молятся; не рушатся въ дальшій походъ, поки съ комендантомъ офицеромъ на чолѣ не отмовлять молитвы. А впрочемъ, що намъ тутъ описовати тоє все, коли о томъ росповѣвъ намъ пок. Б. А. Дѣдицкій въ своемъ жизнеописанію въ «Вѣстнику Народного Дома», коли о томъ маємъ численні згадки пороскидані въ письмахъ незабвенного П. Гр. Наумовича. И у насъ суть по поляхъ и на роздорожахъ, мѣстцями ажъ за густо. фигуры и каплички, та на жалъ въ дуже лихомъ станѣ содержовані; и у насъ по всѣхъ хатахъ найдешъ повно образівъ, съ польскими и нѣмецкими надписями, лишь на жалъ мало въ нихъ слѣдно малярской штуки, а еще меньше того типа-характера, свойственнаго нашей русской церквѣ и обряду, як на пр. св. о. Николай, восточный архієрей въ латинской инфулѣ, вмѣсто въ поважнѣй, золотой митвъ-коронѣ, и множество другого такого безобразія. Тому то и не даромъ нашъ людъ дуже мѣтко охарактеризовъ однимъ словомъ розличіе межі подъяремными а державными Русскими, що нема найменьшого розличія хіба лишь въ томъ одномъ, що у послѣднихъ твердшая

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотрудиик.

Оповіданє із записок ірландського пароха.

Переклав Володимир Держирука.

(Дальше).

— Отже чоловік, що знає ся так ня будівництві, як ваша всечесність, повинен знати, що особливо треба мені драбини.

— Не зроблю хіба драбини на ваше одно слово.

— Бо сего не треба. Прошу мені написати карточку до палати а драбина буде.

Мав я причини не жадати нічого з палати та щож було зробити? О. Летбі написав карточку.

— Що більше хочете? — спитав рішучо.

— То всьо! Чи ваша всечесність гадають, що буду жадати що хвилі чогось нового? Многих літ желаю отцю добродієви.

Коло 4-ої години по полудні драбина появила ся да вулицях села серед загального зацікавленя селян і вереску дїтвори. Двох людей несло передній конець, один попихав візок, на котрім лежала драбина, а двох попихало другий,

конець. За ними йшов Джем Діді з руками в кишнях і соломкою в устах.

Люди при драбині подвоїли свої зусилля, коли минали вікна хати о. сотрудиика.

А о 6 їй годині вечером ті люди а разом з ними властитель візка станули біля дверей о. Летбі.

— Приходимо — сказав один з них — по денну платню.

— Так? а за що бажаєте платні?

— З палати до каплиці везли ми драбину. Праця, мимоходом кажучи, не яка будь. За пять шілінгів не робив би я її більше.

— Я також ні!

— Ані я!

— Скажу вам, отже — закликав о. сотрудиик — що не сповню ваших бажань! Я не наймав вас, тож не буду платити.

І замкнув двері перед їх носом.

За дверми почув шепоти і проклони, не звертав однак на се уваги.

— Треба їм було дати одного шілінга, — сказав я — вони купили би собі пива і ви булиб мали приятелів місто ворогів.

— Ніколи! — закликав гордо з огнем в очах! Ніколи не причиню ся до їх деморалізації.

Слїдуючого дня вийшов о. сотрудиик по-

глянути, — як поступає робота при направі даху.

Незамітно увійшов до закритиї, відки міг всьо найліпше побачити й доглянув Джем, що сидів безчинно на даху і говорив з людьми, що стояли на кладбищі.

— Джем — кричав якийсь чоловік — не забивай себе працею, жите треба брати легенько!

— Що за шкода — говорив инший — що Джем стратив голос! Міг би нам дещо заспівати!

— Зложіть ся на гальбу пива від пані Гелей, то заспіваю. Инакше не можу. Тут на даху страшна посуха.

Дійсно зложили ся і вислали якогось хлопчиська по пиво до пані Гелей, тимчасом говорили собі далі.

— Джем, ти чейже присягнув більше не пити!

— Е, він пропиває що кварталу.

— Якраз квартал скінчив ся вчера.

— Брехня! — закричав Джем — я присяг не пити в шинку, а се не шинок а, Богу дякувати, церков!

При тих словах всі зняли капелюхи.

(Дальше буде).

а ми додали бй, и чистй ш а вѣра и побожностъ.

Тѣ, що сомнѣвалися бй въ глукбокій побожности русскогю народа, к е х ай и дуть въ греко-православную церкву, а найлучше до соборной, катедральной церкви. Переконаеся каждый, що не на словахъ а на дѣлѣ передъ Господомъ всѣ ровнй. Панъ, крестьянинъ, миліонеръ, жебракъ, свѣй и чужій — тамъ нема розличя, всѣ поклонники тѣлько одного Всевышняго Бога... Тутъ нема лавокъ, якъ по костелахъ, где бы садовидось панство, а всѣ стоять, як и подобае, передъ Господомъ. В церкви собрана частинка, котра представляе тую великую державу, що складаеся изъ многихъ миліонѣвъ такихъ чстокохъ. А тутъ зарѣбники, мужины и женщны, и богато одѣтй дамы изъ знатнйшыхъ домѣвъ, робѣтннкъ побѣчь богатога фабриканта, и генералъ коло простого вояка, а на трошка лишь пѣдвышенѣмъ помостъ стоить и царскй балдахинъ, мѣстце якое займають сотки рокѣвъ русскія цари въ часѣ ковонацйныхъ церемоній; люди и теперъ его окружають. Люди стоить, крестятся, склоняются, клякають всѣ и бѣ свѣй часѣ, бо всѣ видно занятй мысленно однимъ и тымъ же, всѣхъ очй зверненй на олтарь и свѣщеника, а на лицяхъ та кій пламень вѣры, якого не побачимъ, хйба въ Америцѣ на якыхъ надзвычайныхъ лютеранскихъ проповѣдяхъ и собраняхъ.

Ніякій безбожникъ, нйкій легководшнй насмѣшникъ не устоить передъ чувствомъ религіозного зворушенья зайшовши въ русскую церкву, бо молитва, набожнѣсть благоговѣнне наповняють цѣлую окржающую атмосферу. И хотя вѣльно выйтй изъ церкви каждому, коли захоче, все же лучше побути въ часѣ ѣтправы ѣт початку до кѣнца, чтобы и чужинцю все видѣти, пѣзнати, порозумѣти, а то бѣльше, якъ все другое, пояснитъ значенне слѣвъ Святая Русь.

Въ княжеской столицѣ Володаря, въ градѣ князя Льва, въ великолѣпнѣмъ Кремлѣ и Исакиевскѣмъ соборѣ, на каждой желѣзнодорожной стации и наскоро побудованѣй церквѣ — всюда все присутствуетая «Святая Русь», що все молится и все иде впередъ. На тѣмъ основанію она твердо стоить, чи властиво движесе впередъ. Робѣтъ изъ той св. Руси що хочете, говорѣтъ о ней, що вамъ угодно, но не забывайте, що она есть, що она существуетъ, и существуетъ сильнѣмъ ростомъ и тысячи русскихъ церквей будуются жертвами простого, бѣдного, но побожного и вѣрующого русскогю народа, котрого ѣтчину названо заслужено почетнѣмъ прѣзвищемъ: «Святая Русь».

Чиж се не е пропаганда російскогю православія, котре представляе ся твердою и чистѣйшою вѣрою, а для переконаня відсилае ся їх до православной церкви?

Религіино-моральне виховане молодежи по бурсах Русского Тов-а педагогичного.

О. Илья Кливак.

(Конецъ).

И чому у нас таке лихо з молодіжню, чом она видѣе, упадае, чом заявляе публично на вічу академічнѣм, що религія то байдужна річ для чоловіка, а теологія то не наука. Професори, ті просвѣтителі молодежи, настоятелі бурс, надзирателі і всякі члені тѣснйшихъ і ширшихъ комитетѣвъ товариств педагогичныхъ на справу религіиню не звертають уваги, або неприхильні тому а буюать навіть і свѣщеники, що кризѣ пальці глядятъ на хйби в тій справі і хоч зло видять, то пускають в забуте, чтобы дітям не шкодити, чтобы витворити як найбільше своѣй інтелігенцї, але яка она буде, се їм байдуже.

Не так, панове і Ви Отці! Нехай нас буде

мало, але сила. Коли пустите всяке смѣтѣ в свѣт, так оно Вам тѣльки лиха накоїтъ і ганьби принесе народови, що й самі будете червонїтисъ из сорому, бож се Ваші духові дітй, Ваші вихованцї, Ваша надія, Ваші заступники і наслѣдники. А Ви мовчите, мов німі, а за се будете суджені як „пси німі“, що тоді, коли злодій приїшов і рабував усяке добро Вашихъ дітй, Ви мовчали, бо Ви або бояли ся, або соромили ся, або в своій добродушности оставляли, числячи ся з тим, що то нерозум так Вашихъ пупілів ділае, а колисъ оно буде инакше.

В кожній бурсі повинен бути ось такий менше бѣльше регулямін що до практик религіинихъ влетений очевидно до ившихъ конечныхъ бурсацкихъ правил:

1. Лише такі питомці можуть бути в бурсі, котрі е а) религіині, б) моральні, в) чемні в поведеню, г) слухняні своєму настоятельству.

2. Питомці повинні всѣ без выїмки хором молити ся рано, вечер, перед їдою і по їдї, заховуючи приписані молитви в часѣ посту.

3. Питомці повинні ходити точно на екзорти, а в недѣлі і свѣята, коли нема спѣльного богослуженя, парами з бурси прийтй до церкви на службу Божу. Повинні рівнож брати участь на ившихъ богослуженяхъ за відомостю настоятельства.

4. Питомцямъ заборонено читати часописи, письма і книжки противні вѣрі, моральности, обрядови або рускій народности.

5. Питомці повинні вравлятисъ в церковнѣмъ спѣвї, уладжувати религіино-моральні вистави, уряджувати вітчитй під дозоромъ настоятельства або учителѣвъ чи катехитѣвъ, та читати історію церкви і історію України Руси.]

6. Питомцямъ бурс і взагалі молодежи заборонено читати невідповідныхъ, непридатныхъ чи то до школи чи до поглубленя знаня, книжокъ издаваныхъ підозривими о блуды, недоуками або зіпсутими людьми.

Питомці повинні читати лише то, що е позиточне для піднесеня уровня їх знаня, що е моральне і не противне вѣрі чи обрядови, чи вкнцї рускій народности.

До того потреба вказати молодежи на шкѣдливі наслѣдки читаня злихъ книжокъ, писемъ і часописий, а чтобы они мали що читати у вѣльныхъ хвиляхъ, то повинні бути в бурсахъ домашні, позиточні поучні книжки. Се дотичить рівнож і висшихъ шкѣл і тамъ повинні бути бібліотеки добре випосажені великимъ числомъ добрыхъ книжокъ, чтобы молодіжъ мала під рукою книжки і на нихъ образувала своє серце і душу і не тратила вѣри і моральности. На жалъ мало е ще у насъ книжокъ в рускій мові, ізъ обсягу религіино-морального. Підручники шкѣльні за мало дають матеріялу для молодого — жадного новостей і розясненя своіхъ внутрїшнихъ і зверхнихъ сумнѣвѣвъ, передовсімъ в справі вѣри і моральности. Добрі книжки е, але на разі не у насъ. А молоде серце можна порівнати до губки, яка всякае всякий плин чи здоровий для чоловіка чи шкѣдливий.

Тому, кому справа нашої молодежи лежить на душі, хто її любить і бажае єї добра а і своій ненцї Українї-Руси, нехай подбае, чтобы наша молодіжъ, нашъ цвѣтъ народний не вянув, не сохъ завчасу і не тративъ вѣри, моральности і любви своего рідного, але чтобы наша молодь выросла на добрыхъ патриотѣвъ в християнскѣмъ дусі, молодь віруюча, непорочна серцемъ, характерна і любяча свое рідне. Отсе той патриотизмъ, на котрий на загальнихъ зборахъ Товариства педагогичного треба було звернути увагу тим, котрихъ обовязкомъ е про се подбати.

Подвизи нашихъ галицкихъ истинно-русскихъ у філягельфїі.

О. др. К. Ерми.

(Кровава пятница).

(Конецъ).

Тимчасом до о.Деліанеза дійшла вѣсть, що наші хулїгани мордуютъ вашего свѣщеника з товаришемъ (був згаданий о. Орун редакторъ „Душпастиря“), отже не надумуючи ся, взяв в

кишеню револьверъ товариша Литвина, своего парохіянина і поспїшивъ з дому на ратунок. На 8-й улиці здибав громаду хулїганѣвъ, а скоро лише его задрїли, з крикомъ „вбиймо Литвина“, хотїли на него кинутй ся. Спостерїгъ се о. Литвин і вдало ся ему скоро перейти черезъ товпу, якане мала часу сконцентруватй ся. О. Литвин з товаришемъ пішли дальше скоро, але на улиці „Springarten“ бѣльша товпа хулїганѣвъ (до 200 людей) напала о. Литвина з крикомъ, чтобы его за всяку цїну замордувати. Одинъ з хулїганѣвъ зелїзомъ валивъ в голову товариша Отця, розбивъ нїс, покалїчивъ твар, але в сїй хвилі сильнй Литвин приголосненй обернувъ ся і лише ударами кулака поклавъ на землї найблизшихъ 20 хулїганѣвъ, а коли одинъ хулїганъ прискочивъ, чтобы повалитй на землю Литвина, так о. Литвин ударомъ освободивъ своего товариша і вже теперъ не йшли на помѣчъ нашего отца, але вернули і хотїли скоро дістатй ся до мешканя знакомого своего Литвина.

Коли такъ були недалеко склепу сего Литвина девушки православныхъ хулїганѣвъ наприкою засипали очй отцю Литвинову. На щасте окуляри охоронили его від ослїпленя. — Тодї одинъ з хулїганѣвъ з другої стороны улиці, коли они оба такъ бороли ся з хулїганями, давъ кілька вистрїлівъ револьверомъ. На сей вистрїлъ з поблизького склепу по другої стороні улиці, побачивъ одинъ Американецъ, що свѣщеника хулїгани хочуть замордувати, ставъ в обороні і вистрїливъ з револьвера. Але на нещасте куля призначена хулїганями для о. Деліанеза, ранила сего Американця в карк і сей упавъ. — О. Деліанезъ витягнувъ в тій хвилі свѣй револьверъ і стрїливъ 2 рази в землю. Литвин, его товаришъ, зновъ ударами кулака стелить около 20 найблизшихъ хулїганѣвъ з товпи і ратуютъ ся до склепу своего знакомого Литвина, а коли они черезъ передні і задні двѣри втиснули ся до мешканя, боронивъ їхъ передъ убійчими нападами хулїганѣвъ. О. Литвин заосмотривъ зраненого своего товариша, а за якихъ 20 хвилъ поліція прийшла і арештувала двоухъ хулїганѣвъ а після права американского і в мешканю Литвина самого о. Деліанеза та відпровадила на поліцію.

За той часъ, розуміе ся, що хвиля дзвонивъ телефонъ, якимъ Преосвѣщеннй порозумівъ ся зъ поліцією і повідомлявъ про сї подїї. А я в тїмъ часі ще з о. Боярчукомъ сповїдавъ людей в катедрі, які що вечера приходять по роботі до сповїди. Навѣтъ підъ позоромъ сповїди недужого хулїгана черезъ хлопчика хотїли ще котрого з насъ міжъ себе дістатй, але на щасте за порадою Преосвѣщеного не йшли ми на сей підступ. Пізна пора вже около 10. вечеръ не позволила, чтобы увільнитй о. Деліанеза, який потерпѣвъ за нашу справу, доперва по полудни в субботу увільнено его і поліція около 10. год. спровадила з церкви до дому брата Преосвѣщеного, Йосифа, з о. Останомъ і кількома парохіянами, що силїли в церкві і безъ оборони поліцїи були би наражені на пїмсту і замордоване. Хулїгани якразъ вже були в великѣмъ числї зїбрали ся на мїтїнгъ до найблизшой галї в церкві певно безъ проводу своего батюшки о. Крохмального. Поліція цѣлу нічъ пильнувала церкви — а в недѣлю мали Преосвѣщеннй рішитй, чи піти на службу Божу, чтобы і богослуженемъ забезпечитй правне посїдане передъ православными хулїганями, які певно ще в недѣлю приготувлятъ намъ яку несподіванку, хйба що поліцїи удасть ся усіхъ злапати, бо дотеперъ вже богато з нихъ приарештувала і запровадила на безпечне місце. А хто би увѣривъ, що міжъ сими хулїганями верховодять, якъ се при арештованю показало ся, парохіянинъ з Лужка долїшнього, повіта самбїрского, дивцезїї Перемиской і то завдяки католицкій, ширїй працї „істинно-русского“ пароха, попередника теперїшного душпастиря о. Чижовича. На жалъ і теперъ істинно-русскі з сусѣднихъ парохій і з Прусъ вертаючи, конечно старають ся основанемъ читальнї Общества Качковского утвердитй православїе а духовні власти спокійно приглядають ся, мимо просьбъ і реляцїй о. Чижовича.. Ще наостанку я привневоленй о сїмъ податй до публічної відомости, о чїмъ вже тутешні американскі часописи широко розписують ся, що певно на свѣй ладъ і по своему будуть перекручувати прихильники істинно-русского православія, чтобы прославитй своіхъ хулїганѣвъ-мученикѣвъ. Такъ виглядае католицизмъ галицкихъ истинно-русскихъ патриотѣвъ в Америцї?!

Коли остану при житю, то напишу дальше про сі подвиги наших православних католиків з твердо-руської партії.

Філадельфія, дня 15. IV. 1910.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Парламентарне положення, як звичають з Відня, значно поправилося. Розпочата за згодою величезної більшості пос. палати реформа регуляції, навізані знов переговори з чеськими сторонниками і виступлене чеських радикалів з Слав. Єдноти, вважають загально позначками, які ведуть до уздоровлення парламенту. Дуже велика більшість політиків дійшла до того переконання, що вже з огляду на невідрадний стан краєвих і державних фінансів не можна дальше піддержувати дотеперішного марнованя часу і законодавчого безробіття. Що чеські радикали стоять проти цих змагань, се річ зрозуміла. Але важною проявою є обставина, що виконний комітет молодческого товариства однодушно згодився на ухвалу молодческого клубу держ. ради, щоби брати участь в переговорах у міністра-предсідника. Можна сподіватися, що й організація чеських хліборобників дасть свою згоду на участь хлібор. послів чеських в переговорах у бар. Бінерта. Тим способом можна би на сі переговори покласти якийсь надії, що вони доведуть до успіху.

На сій основі і христ. суспільна Korrespondenz Austria висловлює надію, що парлам. товариства зривають з політ. вимушуванем при голосуванях і що мабуть недалекий вже час до утворення розширеної робочої більшості, до котрої пристануть охочі робучі сили з Слав. Єдноти. Тимчасом найдуться основи до національного порозуміння, передовсім обговоренем національних предлогів в держ. раді, а відтак і згода на програму законодавчої праці в посол. палаті. Мимо сеї поправки парлам. положення остерегає згадана кореспонденція, щоби не заманювати ся надто рожевими надіями.

Угорський урядовий дневник оповіщує відручне монарше письмо, котрим новий сойм скликаний на 21. червця а також оснований на тім письмі розпорядок міністра-предсідника гр. Куєна-Гедерваріого про вибори до сойму, розписані на час від 1-ого до 10-го червця. Центральні виділи комітетів (63) мають установити дві виборчі для кожного з 413 виборчих округів. Вже 2. червця можна сподіватися вибору в 300—350 округах. Тисячі вибори будуть імовірно відпочені на осінь.

В хорватській соймі внесло правительство начерк виборчого закона, котрий установляє ценз на 15, згідно 8 корон і заводить прями і явні вибори. Більшість соймова прийняла сю предлогу гучними оплесками.

Заграниця.

Король Едвард VII, будучи ще князем Уельсд, не займав ся зовсім політикою. Вступивши на англійський престіл після смерті своєї матери Вікторії в 1901. році показав він свій незвичайний політичний талант. Був се час для Англії дуже критичний; в Африці ведено війну з Бурами, англійські фінанси були сильно підірвані. Покінчивши побідносно війну і побільшивши в сей спосіб свою державу двома новими провінціями, почав король Едвард заходити ся около скріплення її значіння, бажаючи витягнути її з дотеперішного ізольованого становища. Яко зручний політик став він навіязувати зносини з ріжними державами, а робив се під позором звичайних товаришеских відвідин, подорожуючи по ріжних європейських столицях.

Першим доказом політичного таланту короля Едварда було заключене союзу з Іспанією в 1902. р. В сей спосіб удало ся ему замахувати Росію, а після російсько-япанської війни навіть притягнути її для своїх плянів. Ходило ему іменно о се, щоби ривальку Англії, Німеччину окружити доволка відданими собі державами. В 1904. р. прийшло до француско-англійської колоніальної угоди, яка грозила Німеччині війною. В 1907. р. прийшло до угоди з Росією, через що Німеччину окружено з півночі, сходу і заходу. Бо ціла політика короля Едварда змріяла якраз до ослаблення Німеччини, а до здобуття Англії передового становища у всесвітній політиці.

До сего треба було Англії ще одного: позискання для себе Австро-Угорщини. В тій цілі король Едвард був два рази в Ішлю, бажаючи нашу монархію відтягнути від Німеччини. Проба в 1904. р. не удала ся і відповіддю на відмову Австро-Угорщини був зїзд короля Едварда з царем Николом, де уложено програму реформи в Македонії в дусі англійско-російським, звернену проти Габсбурскої монархії. Коли й в 1908. р. знов не повело ся королеви Едвардови позискати Австрії, тоді всю свою злість зігнавши

Англія на ній з нагоди прилуки Босни, підбурюючи проти неї всі великі й малі держави. А що не прийшло до війни, се заслуга не короля Едварда, але рішучого становища Австро-Угорщини і Німеччини.

Можливо, що новий король Юрій V. буде продовжати політику свого батька, бо тяжше було б витворити якийсь новий напрям англійської всесвітньої політики. Яко політик доси новий король не дав ся ще пізнати. Уроджений в 1865. р. яко другий син помершого короля (старший син помер ще 1892.) віддавав ся він зразу моряцькій службі, а доцера після смерті старшого брата приневолений був образувати ся на будучого пануючого.

Алярмучі вїсти з Альбанії про дальший повстанчий рух відносять ся до кількох перепалок війська з повстанцями, яких одначе удало ся поконати. Турецке правительство робить одначе деякі уступки Альбанцям. І так має бути відкликаний валі Косова, Мангар, на якого жалували ся часто альбанські послы. Дневники радісно вітають подорож міністра війни до Альбанії, до якої привязують великі надії на успіх.

Хросимо вігхобити переглату.

Новинки

— Календар. В середу: руско-кат.: Ясона; римо-кат.: Беатрикси. — В четвер: руско-кат.: 9 муч. в Кизиці; римо-кат.: Панкратія.

— Всепольська провокація. Słowo polskie бажало би конечно мати польско-руську борбу на львівській університеті. А що на неї не заносить ся, тому St. p. хоче спровокувати руску молодіж і пише, що wśród młodzieży ukraińskiej wre gogaczkowy ruch, що з провінції стягають ся академики і т. п. брехні пускає всепольський орган. Очевидно, що в тім нема слова правди, а що на університеті збільшений рух, се звичайно буває з початку нового півроку.

— Моя „правда“ все на верха. Таке сказав собі великоучений др. Щурат, коли п. Тершаковець прихопив его на „новій“ теорії „гагілок“, яку вже перед сімдесяти роками від слова „глаголати“ виводив Йосиф Левицький. Хоть замітка п. Тершаківця була дуже спокійна і річева, то всеж український Besserwisser старає ся викрутити ся сіном з немилої ситуації, а навіть грозить, що в „Найблизших жерелах творчости М. Шашкевича“ відлатить ся п. Тершаківцями. Ну, чому би ні? Відплачуєти ся др. Щурат потрафить, але чи таке відплачуване стоїть в якій звязи з наукою? Певно, що і п. Тершаковець жеде на появу „Найблизших жерел“ дра Щурата і руска публіка буде очікувати появи нових сензацийних відкриттів — хоть повинна би уоружити ся в терпеливість, бо др. Щ. часом за довго велить ждати. Вже від кількох літ жеде публіка на дальшу часть дуже гарних перекладів з європейських літератур, на студию про культ Матери Божої в українським письменстві, а руска гімназійна молодіж з трівогою вичікує, чи появить ся „Христоматія“, шумно від двох літ заповідана. Місто отже писати грізні новинки в роді: „З маслом на голові на сонце не лізь“, повинен би др. Щурат покінчити давно заповіджені праці, а тій цілі не зашкодило б, як би помазав свою голову маслом і... не ліз на сонце...

— Причиню до душпастирської праці. Ідучи за потребами духовенства, тай сповняючи свою релігійну і церковну задачу, спровадида наша сьвященнеча торговля „Достава“ великий вибір красних образочків, котрі мають на цілі релігійне вихованє молодіжи і піднесеє побожного духа у народа. І так пристунає в сім часі шкільна дітвора до сповіди і св. Причастія. Памятна се хвиля особенно для тих, що приймають першим раз ті св. тайни; і ту хвилю належало б їм удержати в тямці. По других краях є той звичай, що перше уділенє тайн відбуває ся з більшим торжеством, тай роздають ся дітям відповідні образочки. Сей добрий звичай повинні і ми удержати. Кошт не великий, котрий можна остаточно і з скарбони покрити, а моральне вражінє, яке остає на ціле житє, значне. Сій потреби загадали прийти в поміч наша „Достава“ і постарала ся о гарні образки послідної св. вечері, заосмотрені в одвітні пропамятні написи і молитовки. Другі важні хвилі для дітий суть закінченє шкільної науки, котрі ось тепер наближають ся. І тої хвилі не повинні ми поминути, щоби не сповнити нашого духовного посланництва і необдарити дітвору, хоч би маленькими намяточками. І тут надавали би ся знов релігійні образки, котрі певно загірють дітий до дальшої шкільної науки і скріплять їх релігійні чувства. Маллий фонд з кількох корон повинен на се найти ся в шкільнім бюджеті. Так звертаємо увагу нашого клиру і на ту сторону его пастирської діяльности, щоби сповнив

єї в інтересі церкви. — Але і для цілої суспільности, для молодих і старших, лучають ся не менше памятні моменти. Такими суть прим. канонічні візитації архиєреїв, котрі ось тепер по всіх дієцезіях починають ся. Нарід готовить ся всюди до прийнятя високих гостей. Настрій вірних буває піднесений, і на таку красну хвилю годились би ся також відповідні образочки, котрі осьвячені архиєреєм могли би бути розділені між весь нарід і між старших і дітий. Сю потребу зрозуміли деякі сьвященники і наслідком того замовила наша „Достава“ спеціальні образці і заосмотрила їх відповідними пропамятними написами. Найотже всеч. отці, у котрих заповіджена архиєрейська гостина, постарайтесь о ті образки. Най такі красні хвилі в житю вірних не проминають для них безслідно. Видаток не величкий, котрий народ дуже радо зверне, кидаючи прим. на тацу за одержаний образочок пару сотиків. Так трудити ся нам треба на всіх полях і не поминати ніякої нагоди, коли справді маємо сповнити наше посланництво. Сей труд нагородить ся нам сторицею.

Ми вдячні управі нашої „Достави“, що она звернула свою увагу і на сю сторону церковного житя, Певно, що при сім крейцаровім інтересі, має она більше заходу і труду, як зиску. Однак з сего хоч би невеличкого приміру бачимо ми характер нашої інституції, що она основана і ведена духовними особами, має на меті не купецкий зиск, але передовсім сповненє висшої ідеї. Дай Боже, щоби она тою дорогою і дальше йшла, та піддала і приспорила нам не одно, що в житю церкви потрібне. — Вірний.

— Загадочна крадіж. В суботу вечером блискавичним поїздом виїздив до Відня намісник др. Бобжинський, щоби подякувати цісареві за ордер Зелізної Корони І. клася і поладнати інші урядові справи. Акти тих справ находили ся в скріяній ручній торбині, яку разом з двома іншими клунками відвіз слуга на залізницю о годину скорше. Зложивши ті три клунки на столі в ждальні, слуга проходжував ся недалеко них. Тимчасом приступив до него один з двох молодих мужчин і спитав о якийсь поїзд. Здає ся, що в тій хвилі товариш питаючого украв торбину з актами. Крадіж побачено аж тоді, коли намісник всів до поїзду і поїзд мав рушати в дорогу. Поїзд здержано. Два комісарі поліції і чотири агенти переглянули цілий поїзд, ждальні і цілий дворець, переслухано многих з публіки, але торбини не найдено. Потім по відїзді поїзду ведено дальше слідство, але без успіху. Поліція назначила нагороду за віднайденє вкраденої торбини. В торбині були ордери і якісь акти. Мали се бути персональні акти. Чутка, що ті акти мали відносити ся до польско-руської згсди, найшла запереченє в віденській Zeit, яка розвідувала ся про се в міністерстві для Галичини.

— Комету Гелєя — як доносить один з Львовян—можна бачити голим оком недалеко(?) північної звїзди і є она така велика як ся звїзда. Хвіст єї є короткий, але за те широкий так, що здає ся, що зовсім окружає комету. Комету мав він бачити в неділю 8 с. м. о год. 2:45 досвіта, а що тоді вже дніє, тому, жде, лише можна би єї бачити зараз по 2. год. по півночі. Хто має охоту, найсправдить, чи так справді є.

— Винагорода за нещастє на залізницї. Перед торговельним судом у Львові скінчив ся оноді процес п. Бара, антикаря з Янова, якого сина достигло було в липцю 1908 нещастє смерті при залізничій катастрофі коло Рісни рускої, а сам п. Бар дістав нервової хвороби. Трибунал присудив п. Барови 61.000 К винагороди за смерть сина і за его хворобу.

— Повінь на Мораві. З Берна мор. доносять, що наслідком дощів багато рік на Мораві виступило з берегів і позаливало поля. Шкоди мають бути великі.

— Добрий вірник. Яких 25 купців і промисловців в Будапешті дали знати тамошній поліції, що якийсь мантій в імени бывшего міністра торговлі Франца Кошута вимантив від них кілька тисяч корон. Вів виступав під ріжними іменами яко тайний вірник міністра Кошута, що навіть доказував за помічю фалшивих документів і обіцював виробити їм за протекцією міністра всілякі достави для держави. Так замовив він у одного фабриканта черевиків 5.000 пар черевиків для сторожів залізничих, у якогось мосяжника замовив 3.000 мосяжних судинок на попіл до вагонів залізничих, а в якійсь фабриці скла 20.000 скляних грушок до електричних ламп а у фабриці олію аж кілька вагонів олію і за то все кавав виплатити собі значну часть провізії. Тоті мантійства повторив він знову в Арадї. Фалшиві документи є виставлені на імя інженерів Мих. Ковача і Мих. Горвата.

Оповідки.

— З нотаріату. Міністер судівництва переніс нотаря Теодора Павлука з Динова до Мдльниць.

„Дністер“ в 1909 р.

З нагоди річних загальних зборів, які відбулись 26 с. м. Дирекція „Дністра“ здала звіт з діяльності в 1909 р. Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“ за XVII. рік адміністративний і кредитового Тов-а „Дністер“ за XIV. рік адміністративний.

Звіт Тов-а взаїмн. обезпечень починає Дирекція горлячим спомином про бл. п. директора Кулачковського:

В дні 7. вересня 1909 розстав ся з сим світом др. Ярослав Кулачковский, технічний директор Товариства, єго перший і найбільше заслужений керманіч і організатор, недорівняний труженник на полі нашого економічного відродження, один з перших діячів народних і світочів нашої суспільности. Діяльність і заслуги незабутого Покійника записані золотими, незатертими буквами на картах історії „Дністра“ і в живій пам'яті всіх нас, що бачили єго невсипущу, муравлину до крайного пожертвоваля власних сил і здоровля ідучу працю, яка разом з єго високим фаховим знанєм і чистим немов хрусталь характером, забезпечила Товариству нашому основи певного, успішного розвитку.

Пок. др. Ярослав Кулачковский обняв управу „Дністра“ в марці 1893 р., отже в несповна пів року по введеню єго в житє, коли інституція та знаходилась доперва в завязку і ставила перші кроки на тій, доси у нас ще неуправлюваній ниві, маючи на кожнім кроці поборювати значні труднощі і перешкоди. Під єго умілою рукою і совісним проводом двинулась скоро молода інституція, росла з кожним днем в число членів і засоби фінансові, ломила перешкоди, усувала упередження, позискувала симпатії серед своїх, а поважанє у чужих. Єго заслугам головно подякувати належить, що нині „Дністер“ скріпленій зорганізованим через Покійника відділом кредитовим станув достойно яко могоча, засібна інституція поруч найповажніших сеґо рода Товариств не лише в краю, але і в державі. Шіснайдцять літ єго управи, — се період достійного а певного розвою нашої інституції, спричиненого знанєм, працею, розвагою, оглядністю і тактом Незабутого Покійника, се світлий примір для всіх, покликаних дбати про дальший розвій нашої інституції. Нехай же пам'ять д-ра Ярослава Кулачковського по вік живе між нами, а діяльність єго нехай буде дороговказом для сучасних і будучих керманічів і організаторів наших економічних товариств і інституцій.

Щоби віддати належну честь Покійному, занялось Товариство устроєнем єго похоронів, які стали виразом почесті і жалю цілої нашої суспільности і порішило поставити на єго могилі вішповідний пам'ятник; крім того порішила Надзираюча Рада утворити стипендію імені пок. д-ра Ярослава Кулачковського по 1,200 К річно, призначену для кандидатів наміряючих посвятитись заводним студіям в області обезпеченя, банковости або взагалі фахово-економічної.

На місце бл. п. д-ра Ярослава Кулачковського іменувала Надзираюча Рада управлюючим директором Товариства д-ра Стефана Федака, адвоката у Львові, котрий від самого початку був членом Надзираючої Ради і директором з вибору. На опорозненє по д-рі Федаку місце директора з вибору, покликала Надзираюча Рада до Дирекції д-ра Евгєна Олесницького, адвоката у Львові, посла до союму і парламенту.

Сімнайцятий адміністративний рік 1909 був для Товариства під зглядом осягненого чистого зиску менше корисний від попередного, а то задля численних пожарів, які навістили членів в минулїм році. Все таки позістала чиста надвижка 370.383 К, з котрої обезпечені члени дістають зворот в висоті 10% своїх премій так, як в літах попередних.

Фонди Товариства побільшили ся значно. Фонд резервовий вносить вже 1,330.813 К 38 с, — резерву премійну удержано на висоті 60% цілої суми власних премій і в тій цілі доложено суму 99.310 К; — також побільшено резерву спеціальну до 100.000 К.

Приріст нових обезпечень був сеґо року більший як в попереднім році. Прибуло нових поліс 42 371 на 36,981.649 К обезп. варт. і 327 023 49 К премії, відновлено з поперед. року 208.730 на 228,600.283 К обезпеч. вартости і 2,248.931 54 К премії, разом видано поліс 251.101 на 265,581 932 К обезп. варт. і 2,575.955 03 К премії, сторновано 17.808 на 18,920.375 К обезп. варт. і 155.283 34 К премії, важних поліс було 233 298 на 246.661 557 К обезп. варт. і 2,420.671 69 К премії. В р. 1908 було поліс 214.404 на 224,915.566 К обезп. варт. і 2,224.157 08 К премії, отже в XVII. році більше о 18.894 на 21,746.001 К обезп. варт. і 196.514 61 К премії.

Число обезпечень будинків побільшило ся, на будинки було 208.173 поліс на 222,472.405 К обезпеченої вартости і на 2,248.632 04 К премії. Рівнож збільшило ся число обезпечень збіжя і пани: було 18.384 поліс на 15,386.749 К обезпеченої вартости і 112.808 05 К премії. Обезпеченя інших движимостей піднесли ся також, хотяй незначно: було 6.741 поліс на 8,802.403 К обезпеченої вартости і 59.231 60 К премії.

Всіх будинків є обезпечених: 201.414 домів мешкальних і 356.177 будинків господарских і інших, разом 557.591 будинків; церков є обезпечених 2.814, приходств є обезпечених 1.806.

Пересічна вартість одного обезпеченя вносить 1.057 К (попередного року 1.049 К), пересічна премія за одно обезпеченє 10 37 К (так само і попередного року). Пересічна премія за 100 К вартости випадає 98 с (попередного року 99 с).

Не прийнято до обезпеченя 520 внесень на суму 558.339 К вартости.

По відчисленю тих обезпечень, які скінчили ся перед кінцем року, лишило ся обезпечених: Під твердим покритєм на 30,385.020 К обезп. варт. то є 12 67% (попередного року 11 36%); під деревляним покритєм на 30,559.594 К обезп. варт. то є 12 75% (попередного року 13 24%); під соломяним покритєм на 178,846.287 К обезп. варт. то є 74 58% (попередного року 75 40%); разом на 239,826.445 К. Обезпеченя всі находять ся в 3.819 громадах, положених в 67 повітах Галичини і 11 повітах Буковини.

(Дальше буде).

Телеграми

в дні 10. мая.

Відень. Цісар прийняв вчєра на послуханях намісника д-ра Бобжинського і президента почт Вопатернього.

Відень. До Відня приїхав incognito на один день шведский король Густав, який їде у відвідини до румунської королівської родини.

Будапешт. Урядовий дневник оголосив відручне письмо монарха, яким скликає ся новий угорский сойм на 21. червця с. р. Рівночасно президент міністрів розпивав вибори до сойму на час від 1. до 10. чеґвця.

Царгород. З Альбанії доносять, що турецьке війско заняло гори Керадек коло Чернальва. Межи війском а Арнаватами прийшло відтак до кровавої битви, якої вислід ще не знаний.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. мая 1910.

Найгарнійша сензация.

Шоленно о 8. год. вечер представленє. В неділі і свята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльова при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Ол. Барвіньский, Історичний огляд засновин Народного Дому у Львові (на основі жерел). — Ціна 80 сотиків.

Ол. Барвіньский, З останних десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego list Edw. Gnięwosza, szefa sekcijnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Ціна 10 сот.

Гомерово Одиссея, переклад Ніщиньского Байди). Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідія, переклад Сердешного — Ціна 1 К.

Григорій С. Скворода. — Ціна 30 с.

Кониський, Непримирена. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймичка, повість. — 60 с.

Княгиня 30 с.

Проф. Ратміров, повість „Мордовця. — 40 с

Оржешко, Великий, новела. — 50 с.

Йов, переспів П. Ратая. — 1 К.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ або в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка.

ФОРТЕП'ЯНИ прегарні, неперероблювані, в великій виборі в ріжних цінах, **НОВІ П'ЯНИНА** найдешевше поручає **ГАНАК**, Львів, ул. Личаківська 4. Можлива заміна. (9—10)

Для прикрашея

кожхат і Читалєхь!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО в домовині і **МОГИЛА ШЕВЧЕНКА** над Дніпром

Картини Сластьона виконані в артист. інституті Анґерера у Відні у величині 24+30 см. можна набути в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10; за 80 сотиків без пересилки, за 1 К з пересилкою (franco). Прибуток з ровпродажки жертвував радн. Ол. Барвіньский на пам'ятник Т. Шевченкови в Києві.

22 комнат у віллі

„ОЛЬГА“

комплетно і гарно умебльованих враз з постелию для П. Т. недужих до винайму в кліматичній місцевости **ТРУСКАВЦИ** враз з цілим утриманєм по як найприступнійших цінах. З замовленнями треба зголошувати ся до Дирекції „Народної Гостинниці“ у Львові ул. Костюшка ч. 1. — — — 135 (12—25)

Розклад залничих поїздів

важний від 1. січня 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	7:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнова	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновєць	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновєць	—	—	—	6:40	12:20
Станиславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия і Тухлі	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Сокаля	7:10	12:40	4:50	—	—
Яворова	8:05	—	5:00	9:00	—
Брухович (що дня)	—	—	5:11	—	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	9:58
Винник	—	—	—	—	12:10
На Підзамче з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	11:55
Винник	7:26	—	—	6:29	—
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:36	—	9:27	11:38
Винник	—	7:08	—	6:11	—
Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:25	3:15	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Гашева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:1	2:16	8:00	11:10
Черновєць	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновєць	—	9:10	2:23	—	2:50
Станиславова	—	—	2:50	—	—
Коломиї	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:45
Сокаля	6:14	11:05	—	7:10	—
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович (будні дні)	—	—	3:20	—	—
Брухович (нед. і св.)	—	—	2:01	—	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Винник	5:52	—	—	—	—
З Підзамча до:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Винник	5:35	—	1:30	—	—
З Личакова до:					
Підгаєць	6:32	—	—	6:50	—
Винник	5:53	—	1:49	—	—

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. —*) Лише в неділі.